

Natura 2000 V KATASTRU NEMOVITOSTÍ

Informační leták pro vlastníky pozemků a hospodáře

Nová informace v katastru nemovitostí? Ve skutečnosti nejde o novinku.

Od roku 2025 se v katastru nemovitostí (KN) objevuje údaj, jestli váš pozemek leží v:

- Evropsky významné lokality (EVL)
- Ptačí oblasti (PO).

To znamená, že je součástí evropské soustavy chráněných území Natura 2000.

► **Nejde o zavedení nové ochrany těchto území – na většině z nich totiž platí již od roku 2005.**

Proč se informace v katastru nemovitostí objevuje? Protože tam dosud chyběla. Stát tímto krokem:

- zvyšuje informovanost vlastníků pozemků,
- umožňuje předcházet neúmyslným pochybením a omylům.

Žádná nová omezení nevznikla – jde jen o zpřístupnění této informace také prostřednictvím KN.

Co je Natura 2000?

Natura 2000 je evropská soustava chráněných území, která pomáhá chránit cenná přírodní stanoviště a druhy. Skládá se ze dvou typů území:

Foto Milan Růžicka

Evropsky významná lokalita
chrání vybrané rostliny, živočichy
a stanoviště.

Foto Petr Šaj

Ptačí oblast chrání vybrané
druhy ptáků a jejich biotopy.

Pokud je váš pozemek součástí takového území, znamená to, že je významný pro ochranu konkrétních přírodních fenoménů v celoevropském měřítku.

Ochrana soustavy Natura 2000 je zakotvena ve čtvrté části **zákona o ochraně přírody a krajiny**.

Co to pro mě znamená?

Využívání pozemků v těchto územích musí být šetrné a nesmí vést k **závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť a druhů**, pro které bylo území vyhlášeno. Činnosti, které na ně mohou mít **významný negativní vliv**, podléhají **posouzení vlivu**. Bez souhlasu orgánu ochrany přírody nelze takovou činnost provést.

Činnost	Potřebuji souhlas?	Proč?
Běžné šetrné hospodaření (např. kosení luk, pastva, pěstování plodin, péče o stávající výsadbu, výsadba solitérních stromů, hospodaření v lesích v souladu s platným lesním hospodářským plánem nebo osnovami).	Ne	Jedná se o hospodaření, které pravděpodobně na lokalitách dlouhodobě probíhá a neohrožuje chráněné fenomény. Obvykle je běžná péče o pozemky přímo nezbytná pro zachování chráněných fenoménů.
Činnosti, které by mohly ovlivnit chráněná stanoviště a druhy, nicméně záleží na povaze zásahu (např. výsadba sadu, krajinných prvků, úpravy terénu, oplocení různého typu, aplikace chemických prostředků, činnosti s potenciálem zranění nebo poškození chráněných druhů).	Záleží	Některé zásahy souhlas nevyžadují, záleží však vždy na konkrétním rozsahu a způsobu provedení – v případě nejistoty záměr předem konzultujte.
Činnosti, které by mohly vést k závažnému poškození chráněného stanoviště nebo druhu (např. změna ve způsobu využívání pozemku, odvodnění pozemku apod.). A dále specifické činnosti, které jsou v ptačích oblastech (neplatí pro EVL) přímo vyjmenovány v nařízení vlády, kterým byla daná PO vyhlášena.	Ano	Neznamená to automaticky, že činnost nemůže být povolena – realizovatelnost činnosti se bude odvíjet od vyhodnocení jejího vlivu na chráněné fenomény. V případě přípustnosti činnosti bude zvolena vhodná varianta provedení.

Nejste si jistí, jak na lokalitě hospodařit?

Doporučené způsoby péče o konkrétní lokality jsou uvedeny v tzv. **souhrnech doporučených opatření**. Naleznete je v **Digitálním registru Ústředního seznamu ochrany přírody** (DRÚSOP), který provozuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR).

Povolování staveb se řídí speciálními postupy dle stavebního zákona, v rámci kterých je ochrana lokalit soustavy Natura 2000 zajišťována orgány ochrany přírody v souladu s požadavky zákona o ochraně přírody a krajiny.

Jak zjistím, jaká část mého pozemku je součástí soustavy Natura 2000?

Zejména na okrajích EVL je zcela běžné, že s nimi jsou parcely v překryvu jen malou částí a většiny plochy parcely se ochrana přímo netýká.

Otevřete si **mapu DRÚSOP** → vpravo nahoře zvolte „Hledat“ → zvolte „Územní identifikace“ → do vyhledávacího pole vepište celý název katastrálního území a parcelní číslo, např. „Kamenice u Zákup 253/1“ → kliknutím na požadovanou parcelu se mapa přiblíží.

Barevně jsou v mapě vyznačeny hranice parcel, EVL, PO i další chráněná území. Kliknutím na vybrané místo se zobrazí základní údaje o těchto územích. Kliknutím na odkaz v poli „Kód“ se přenesete do DRÚSOP, kde najdete další podrobnosti o vybraném území.

Jak se tato území vyhlášovala?

Lokality soustavy Natura 2000 byly vyhlášovány pouze na základě **odborných (vědeckých) podkladů** – jiné aspekty, například politické, ekonomické či sociální, nebylo přípustné posuzovat. Návrh byl veřejně konzultován, **následně ho schválila vláda ČR a Evropská komise**. U většiny lokalit k tomu došlo už v roce 2005, významněji byla soustava doplněna ještě v roce 2009 a 2016. Od té doby dochází již jen k jednotlivým dílčím změnám.

Pokud musím na pozemku hospodařit jinak, než bych chtěl/a, dostanu náhradu či podporu?

Ano – pokud vám orgán ochrany přírody ukládá povinnost hospodařit jinak (např. kosit později, omezit hnojení), máte nárok na finanční náhradu za ztížení zemědělského nebo lesnického hospodaření. Můžete také využít dotační programy zaměřené na soustavu Natura 2000 a podporu biodiverzity (např. v rámci zemědělských dotací) – více se dozvíte např. na portálu [Finance pro přírodu a krajinu](#) provozovaného AOPK ČR a [na stránkách věnovaných náhradám újem](#).

Hrozí mi pokuty?

Pouze v případě poškození konkrétních chráněných hodnot – např. zničení hnízdiště, rozorání cenné louky bez souhlasu.

Pokud si nejste jisti, vždy je lepší se zeptat příslušného orgánu ochrany přírody – konzultace je zdarma a máte na ni právo.

Na koho se mohu obrátit?

V případě dotazů či pochybností se neváhejte obrátit na příslušný orgán ochrany přírody. Najdete jej v DRÚSOP po vyhledání vaší EVL nebo PO. Příslušnost se řídí následujícími pravidly:

Pozemek v národním parku, CHKO Labské pískovce nebo CHKO Šumava	▶ správa příslušného národního parku
Pozemek v jiné chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervaci nebo národní přírodní památce	▶ Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Pozemek mimo výše zmíněná území	▶ krajský úřad

▶ Shrnutí pro vlastníky pozemků

- Nejedná se o novou ochranu, ale o zpřístupnění informace také v KN.
- Pro běžné hospodaření se nevyžaduje souhlas orgánů ochrany přírody.
- Větší zásahy a významné změny raději předem konzultujte.
- Máte právo na informace, poradenství a případně i kompenzace.

Další informace

[Zákon o ochraně přírody a krajiny](#)

[Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí](#)

[Informace o soustavě Natura 2000](#)

[Směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích](#)